

**Socialförvaltningen
Utbildningsförvaltningen**Dnr SOF 2025/405
Dnr UTBF 2026/3653**Handläggare**
Socialförvaltningen
Kamilla Nylund
Telefon: 08-50843022**Till**
Socialförvaltningen
2026-09-29Utbildningsförvaltningen
Mika Metso
Telefon: 08-50833886Utbildningsnämnden
2026-09-24

Stockholmsenkäten 2026, stadsövergripande resultat

Förvaltningarnas förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner redovisningen av Stockholmsenkäten 2026, stadsövergripande presentation.
2. Redovisningen delges samtliga stadsdelsnämnder.

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner redovisningen av Stockholmsenkäten 2026, stadsövergripande presentation.

Sammanfattning

Stockholmsenkäten är en enkätundersökning om levnadsvanor och livsvillkor bland ungdomar i Stockholms stad. Undersökningen genomförs vartannat år och enkäten besvaras av elever i grundskolans årskurs 9 respektive gymnasieskolans år 2. Socialförvaltningen har sammanställt ett urval av 2026 års resultat på stadsövergripande nivå, vilka sammanfattas i detta tjänsteutlåtande och som beskrivs mer detaljerat i den bilagda presentationen. Enkätresultaten är ett viktigt bidrag till ett kunskapsbaserat främjande och förebyggande arbete riktat mot ungdomar i Stockholms stad.

Förvaltningarna föreslår att nämnderna godkänner redovisningen av presentationen och att den delges samtliga stadsdelsnämnder.

Bakgrund

Stockholmsenkäten har genomförts i olika former sedan 1970-talet. Datainsamlingen sker vartannat år och enkäten besvaras av elever i grundskolans årskurs 9 och gymnasieskolans år 2. Det är obligatoriskt för kommunala skolor att delta i undersökningen, medan fristående skolor deltar frivilligt. Socialförvaltningen ansvarar för undersökningen, som genomförs i samarbete med utbildningsförvaltningen. Enkäten genomförs även i ett flertal andra kommuner i Stockholms län.

Utbildningsförvaltningen
FörvaltningsledningHantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
utbildningsforvaltningen@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

Syftet med Stockholmsenkäten är att kartlägga och följa utvecklingen av levnadsvanor och livsvillkor bland ungdomar i Stockholms stad samt att tillhandahålla lokala kunskapsunderlag för stadsdelsförvaltningar och skolor. Enkäten omfattar bland annat frågor om alkohol - tobak & nikotin- och narkotikaanvändning, dopning, spel om pengar, skola, föräldraskap, kriminalitet, trygghet, utsatthet, välbefinnande och psykisk ohälsa. Resultaten utgör ett viktigt kunskapsunderlag för stadens främjande och förebyggande arbete riktat till unga och kan även användas för fördjupade analyser och forskning.

Inför 2026 års datainsamling reviderades enkäten med utgångspunkt i en validering som genomfördes av Research Institute of Sweden (RISE). Revideringen resulterade i att nya frågeområden tillkom, frågor om välbefinnande, funktionsnedsättning, olika former av utsatthet och fritiden. Samtidigt har vissa frågor tagits bort och andra omarbetats. Sammantaget innebär de förändringar som gjorts att vissa resultat inte är direkt jämförbara med tidigare mätningar, vilket i redovisningen bland annat framgår genom avbrott i tidsserier eller genom att resultaten presenteras som stapeldiagram istället för tidsserier. Det bör även noteras att ordningen på enkätens olika temaområden har ändrats, vilket även det kan påverka resultatet.

Årets Stockholmsenkät genomfördes i 25 av länets 26 kommuner. I Stockholms stad deltog 184 skolor och enkäten besvarades av 15 990 elever. Detta motsvarar en svarsfrekvens på 76 procent, beräknad utifrån det totala antalet elever vid de deltagande skolorna¹. Trots den höga svarsfrekvensen kan vissa resultat påverkas av internt bortfall, men den samlade bedömningen är att resultaten generellt har god tillförlitlighet².

Resultat från 2026 års undersökning redovisas på stadsövergripande nivå i den PowerPoint-presentation som bilagts detta tjänsteutlåtande. Resultat på stadsdelsområdesnivå kommer att publiceras i oktober i form av tematiska rapporter. I samband med detta kommer även resultat på skolnivå att tillgängliggöras för skolor med minst 25 svarande elever.

Ärendet

Socialförvaltningen har sammanställt en presentation som redovisar ett urval av resultaten från Stockholmsenkäten 2026 på stadsövergripande nivå. Resultaten beskriver utvecklingen inom områden som berör ungas levnadsvanor, hälsa och livsvillkor och som utgör centrala delar av stadens främjande och förebyggande

¹ Resultaten i rapporten baseras enbart på elever som bor i Stockholms stad, vilka är 13 240 till antalet i 2026 års undersökning.

² Mer detaljerad information återfinns i den tekniska rapporten.

arbete. Samtliga resultat i detta ärende är baserade på elever som bor i Stockholm stad.

Presentationen kommer att spridas till berörda målgrupper och publiceras på Stockholmsenkäten webbsida på Stockholms stads externa webbplats i augusti 2026. Resultaten inom respektive område sammanfattas översiktligt nedan.

Psykisk hälsa och välbefinnande.

Den psykosomatiska hälsan bland ungdomar i Stockholms stad försämrades under de första två decennierna av 2000-talet. Bland gymnasiepojkar vände utvecklingen svagt uppåt 2022 och har därefter varit relativt stabil. För flickor i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet skedde en mindre förbättring efter 2020, varefter nivåerna har planat ut för gymnasieflickor och fortsatt sjunka något för högstadiesflickor³.

I årets enkät har nya frågor införts om välbefinnande, ångest och oro, nedstämdhet, skolstress samt sociala relationer. Resultaten från det nya välbefinnandeindexet visar att pojkar generellt skattar sitt välbefinnande högre än flickor. Pojkar har ett indexvärde på 70 jämfört med 63 för flickor. Skillnaden mellan könen är dock mindre än den som framkommer i måttet på psykosomatisk hälsa. Resultaten visar även att ångest och oro är vanligare bland flickor än bland pojkar. Detsamma gäller för nedstämdhet, även om skillnaden mellan könen är mindre än för ångest och oro.

Även skolstress är vanligare bland flickor än bland pojkar. I både årskurs 9 och på gymnasiet uppger drygt hälften av flickorna att de känner sig mycket eller extremt stressade av skolarbetet, jämfört med omkring en fjärdedel av pojkarna. Frågan om skolstress är ny och därför finns det inga jämförelser till tidigare år. Samtidigt har andelen elever med en positiv skolanknytning ökat bland både flickor och pojkar i båda årskurserna.

Nya frågor om sociala relationer som tillkommit handlar om huruvida man har en nära vän som man kan lita på, och anförtro sig åt, samt om man har en vän att vara med i skolan. Andelen som har minst en nära vän uppgår till 96 procent bland gymnasieflickor, 92 procent bland gymnasiepojkar och flickor i årskurs 9 samt 89 procent bland pojkar i årskurs 9. Andelen som har en vän att vara med i skolan är något högre för samtliga grupper.

Alkoholkonsumtion

Alkoholkonsumtionen bland ungdomar i Stockholms stad minskade kraftigt från början av 2000-talet fram till 2018, varefter utvecklingen planade ut. I 2026 års mätning har konsumtionen ökat

³ Bland pojkar i grundskolan är den psykosomatiska hälsan oförändrad jämfört med 2022.

jämfört med 2024. Ökningen gäller både andelen ungdomar som uppger att de någon gång har druckit alkohol och andelen som intensivkonsumerar alkohol⁴. Ökningen i intensivkonsumtion är tydligast bland gymnasieelever och bland pojkar i årskurs 9, vars nivåer nu närmar sig flickornas.

Det vanligaste sättet att få tag på alkohol är genom äldre syskon, kompisar, kompisars syskon eller en partner. Bland gymnasieelever uppger var fjärde elev att de blir bjudna på alkohol av sina föräldrar. Det är vanligast att dricka sprit bland samtliga ungdomar därefter vin för flickor och starköl bland pojkar på gymnasiet.

Könsskillnaderna i alkoholkonsumtion har minskat över tid och är i dag relativt små. Däremot kvarstår tydliga skillnader mellan årskurserna. Gymnasieelever uppger i betydligt högre utsträckning än elever i årskurs 9 att de dricker alkohol regelbundet och intensivt konsumerar alkohol.

Användning av tobaks- och nikotinprodukter

Användningen av tobaksprodukter, det vill säga cigaretter och tobakssnus, har minskat kraftigt bland ungdomar i Stockholms stad under de senaste två decennierna. I 2026 års mätning har användningen av tobakssnus minskat ytterligare. Samtidigt har andelen som röker cigaretter ibland ökat jämfört med 2024, med den största ökningen bland gymnasieelever av båda könen⁵.

Rökning av cigaretter är vanligare bland flickor, medan användning av tobakssnus är vanligare bland pojkar. Könsskillnaderna har dock minskat över tid. Med undantag för e-cigarett är användningen av tobaks – och nikotinprodukter generellt mer utbredd bland gymnasieelever än bland elever i årskurs 9.

Användningen av tobaksfria nikotinprodukter har ökat sedan 2022. Bruket av e-cigarett har fortsatt att öka bland både flickor och pojkar i båda årskurserna. E-cigarett är betydligt vanligare bland flickor än bland pojkar, bland gymnasieflickor uppger 67 procent att de någon gång har provat att röka e-cigarett. För tobaksfritt nikotinsnus (vitt snus) finns däremot inga tydliga könsskillnader. Användningen av vitt snus ligger kvar på ungefär samma nivå som i 2024 års mätning. Till skillnad från cigaretter, där det är vanligast att röka ibland, uppger de flesta som använder vitt snus att de gör det dagligen. Bland gymnasieelever använder 20 procent av pojkarna och 16 procent av flickorna vitt snus dagligen, jämfört

⁴ Intensivkonsumtion innebär intag av stor mängd alkohol vid ett och samma tillfälle.

⁵ Frågan har ändrats från ”Röker du” till ”Har du någon gång rökt” vilket kan påverka att elever uppfattar frågan annorlunda än tidigare mätningar; att fler har svarat att de röker. Dock syns inte samma ökning för snusning vilket vi tolkar som att det troligtvis har skett en faktisk ökning av rökning sedan 2024.

med 6 procent som uppger att de använder produkten ibland. För e-cigarett är mönstret det omvända. Bland gymnasieflickor uppger 19 procent att de använder e-cigarett ibland, medan 2 procent använder dem dagligen.

Narkotikabruk

Narkotikabruket bland ungdomar i Stockholms stad har legat på relativt stabila nivåer sedan början av 2000-talet. Sedan 2020 har en svagt nedåtgående trend observerats, både vad gäller andelen som uppger att de någon gång har använt narkotika och andelen som uppger mer regelbunden användning. Den nedåtgående trenden kvarstår i 2026 års mätning.

Det vanligaste sättet att få tag på narkotika är via vänner, samtidigt som köp från okända personer eller via internet har minskat i årets mätning. Användning av narkotika är vanligare bland pojkar än bland flickor, samt vanligare bland gymnasieelever än bland elever i årskurs 9.

Dopning och prestationshöjande kosttillskott

Användningen av anabola androgena steroider (AAS) är låg bland ungdomar i Stockholms stad. Andelen är något högre bland pojkar (2 procent) än bland flickor (1 procent). Användningen av prestationshöjande kosttillskott, såsom PWO (pre-workout)⁶, är däremot betydligt vanligare. Mer än var tredje gymnasiepojke och var fjärde grundskolepojke uppger att de har använt prestationshöjande kosttillskott. Motsvarande bland flickor är 7-8 procent i årets mätning.

Sniffning och boffning

Andelen ungdomar som uppger att de har sniffat eller boffat minskade under det förra decenniet. Mellan 2018 och 2024 ökade andelen, men i 2026 års mätning har den åter minskat kraftigt. Nivån ligger nu i ungefärlig paritet med 2018 års nivåer och tidigare. Lustgas är fortfarande den klart vanligaste substansen att använda samt drivgas bland högstadiesflickor.

Utvecklingen sammanfaller i tid med införandet av lagstiftningen den 1 juli 2025 som förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte.

⁶ PWO (pre-workout) är kosttillskott avsedda att öka prestationsförmåga inför träning. Produkterna är inte alltid kontrollerade och kan vara kontaminerade med anabola androgena steroider (AAS), otillåtna läkemedel eller narkotikaklassade substanser.

Spel om pengar

Andelen pojkar som uppger att de har satsat pengar på spel minskade fram till 2018, men har därefter ökat kraftigt. I 2026 års mätning uppger omkring en tredjedel av pojkarna i årskurs 9 att de har spelat om pengar. Störst ökning syns bland gymnasiepojkar, där 40 procent har spelat om pengar de senaste 12 månaderna.

Bland flickor har andelen som uppger att de spelat om pengar minskat över hela mätperioden och ligger i 2026 års mätning på omkring 5 procent.

Andelen elever som uppger spelrelaterade problem har ökat över tid. I 2026 års mätning har andelen ökat något bland flickor och minskat något bland pojkar. Ökningen är särskilt tydlig bland flickor i årskurs 9, där omkring fyra av tio flickor som har spelat om pengar uppger spelrelaterade problem, vilket medför att könsskillnaderna inom respektive årskurs nu är små. Minderåriga elever som spelar om pengar, spelar i årets mätning för mer pengar än tidigare år, vilket gäller för samtliga grupper.

Grundskoleelever uppger i högre utsträckning än gymnasieelever att de har spelrelaterade problem. Det är även vanligare att pojkar får spela om pengar för sina föräldrar än det är för flickor.

Familj och fritid

I årets enkät har nya frågor tillkommit med fokus på familj och fritidsaktiviteter.

Resultaten visar att deltagande i ledarledda fritidsaktiviteter är som högst bland elever i årskurs 9 och minskar därefter på gymnasiet. Pojkar deltar i högre utsträckning än flickor i ledarledda aktiviteter, såsom lagsport, individuell idrott och friluftsliv. Bland flickor är kulturaktiviteter vanligare än bland pojkar och nästan var tredje elev i båda årskurserna och av båda könen uppger att de regelbundet deltar i religiösa aktiviteter.

Bland elever som inte deltar i ledarledda aktiviteter anges som vanligaste skäl att de i stället är mer intresserade av icke-ledarledda aktiviteter, exempelvis gymträning, eller att det beror på tidsbrist och att det saknas aktiviteter av intresse i närområdet.

Andelen elever som är fysiskt aktiva på en nivå som gör dem andfådda skiljer sig tydligt mellan könen. Bland pojkar i årskurs 9 uppger 40 procent att de är fysiskt aktiva sju timmar per vecka eller mer. Motsvarande andel är 33 procent bland gymnasiepojkar, 19 procent bland flickor i årskurs 9 och 12 procent bland gymnasieflickor.

En majoritet av eleverna uppger att de anser att deras skärmtid är för hög. Andelen är högre bland gymnasieelever än bland elever i

årskurs 9. Högst andel återfinns bland gymnasieflickor, där 82 procent uppger att deras skärmtid är för hög.

De nya indexen för positivt och negativt föräldraskap ger en samlad bild av elevernas upplevelser av tillit och relationen till sina föräldrar.

Indexet för positivt föräldraskap visar att en majoritet av eleverna (indexvärde 81–85) uppger att deras föräldrar tar sig tid att lyssna, att de kan prata med dem om i princip allt samt att de kan lita på dem.

Resultaten visar inga större skillnader mellan flickor och pojkar eller mellan årskurser.

Utsatthet för hot, våld och otrygghet

Sedan mitten av 2000-talet har andelen ungdomar som uppger att de utsatts för stöld, rån, misshandel eller hot minskat, med undantag för en tillfällig ökning 2020. I 2026 års mätning har andelen som uppger att de blivit bestulna ökat något i samtliga grupper, med störst ökning bland pojkar i årskurs 9. Andelen som uppger att de blivit rånade är oförändrad jämfört med 2024 bland flickor och har minskat bland pojkar.

Frågorna om utsatthet för brott har reviderats i årets enkät och flera nya frågeområden har tillkommit. Resultaten bör därför jämföras med tidigare mätningar med viss försiktighet. Ett av de nya områdena avser att ha bevittnat våld inom familjen. Andelen elever som uppger att de bevittnat psykiskt våld är högre än andelen som bevittnat fysiskt våld. Flickor uppger detta i högre utsträckning än pojkar (6 respektive 3 procent).

Ett annat nytt område avser hedersrelaterad utsatthet. Resultaten visar att det är något vanligare bland flickor (3 procent) än bland pojkar (1 procent) att vara utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Andelen flickor som uppger att de blivit våldtagna låg på omkring 3 procent fram till 2016. År 2018 ökade andelen till 7 procent och låg därefter kvar på en liknande nivå i mätningarna 2020 och 2022. I 2026 års mätning har andelen minskat och ligger på ungefär samma nivå som före 2018. Flickor uppger fortsatt i högre utsträckning än pojkar att de utsatts för sexualbrott. Skillnaden är särskilt tydlig när det gäller sexuella handlingar, där omkring 13 procent av flickorna och 4 procent av pojkarna uppger att de blivit utsatta⁷.

När det gäller platsen för utsatthet uppger ungdomarna oftast att händelserna har skett i någon annans hem, medan hot och rån oftast uppges ha inträffat i kollektivtrafiken eller på annan, ospecificerad plats. Samtidigt uppger omkring en tredjedel av de grundskoleelever som blivit bestulna eller utsatta för fysiskt våld att händelsen inträffade i skolan.

Andelen elever som uppger att de blivit kontaktade av någon som velat få dem att utföra en brottslig handling är högre bland pojkar än bland flickor (4 respektive 2 procent). Den vanligaste angivna platsen för detta är antingen på allmän plats eller på internet.

Upplevd otrygghet har ökat sakta sedan 2016 och gick ned något i 2024 års mätning, men har ökat igen i årets mätning. Andelen flickor som känner sig otrygga i sitt bostadsområde sent på kvällen är nu högst sedan 2010, samtidigt som pojkarnas upplevda trygghet har ökat. Könsskillnaderna har i årets mätning ökat, där runt 40 procent av flickorna känner sig otrygga jämfört med runt 10 procent av pojkarna.

Andelen unga som uppger att de känner sig trygga dagtid på platser såsom hemmet, bostadsområdet, skolan, vägen till och från skolan samt internet är generellt hög. Undantag finns för flickor, där en lägre andel uppger trygghet på internet och i skolan, även om nivåerna fortsatt är höga (cirka 80 procent).

Brott och våld

Sedan mitten av 2000-talet har andelen pojkar som uppger att de har använt hot eller våld, burit vapen eller begått allvarliga egendomsbrott minskat kraftigt i Stockholms stad. I årets mätning har andelen som uppger att de begått allvarliga egendomsbrott minskat ytterligare och ligger nu på mycket låga nivåer. Den största minskningen återfinns bland högstadiepojkar, där andelen uppgår till 2 procent. Andelen elever som uppger att de använt hot eller våld är i stort sett oförändrad jämfört med föregående mätning⁸

Bland flickor har andelarna som uppger allvarliga egendomsbrott, vapeninnehav eller användning av hot eller våld varit jämförelsevis låga under hela mätperioden. Andelen elever som uppger att de snattat eller begått ringa stöld har varit relativt stabil över tid, även om en tillfällig nedgång noterades under perioden 2012–2018. Frågan har reviderats i årets enkät, vilket innebär att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare mätningar. I årets resultat är andelen högst bland högstadiepojkar, där 12 procent uppger att de

⁸ Frågan om elever som har använt hot eller våld de senaste 12 månaderna har reviderats i årets enkät.

snattat eller stulit. Motsvarande andel är 8 procent bland gymnasieelever och 5 procent bland flickor i högstadiet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling vid socialförvaltningen, i samarbete med utbildningsförvaltningen. Socialförvaltningens förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 23 september 2026. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 24 september 2026.

Inom utbildningsförvaltningen har ärendet handlagts av grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning. Ärendet till utbildningsnämnden behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 september 2026. Funktionshindersrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 september 2026.

Jämställdhetsanalys

I rapporten presenteras resultaten uppdelat efter kön. 2026 års undersökning visar att det finns betydande skillnader mellan pojkar och flickors levnadsvanor och livsvillkor, framför allt ifråga om spel om pengar, utsatthet, sexualbrott, otrygghet och psykisk hälsa. Inom vissa områden har könsskillnaderna minskat över tid, exempelvis inom kriminalitet och nikotinanvändning, medan de har ökat inom områden som otrygghet. I årets mätning har andelen elever som inte vill uppge sitt kön eller anger annat kön ökat och uppgår nu till 400 elever. En särskild analys av den gruppen elever kommer genomföras senare under året.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Resultaten från Stockholmsenkäten 2026 bekräftar den övergripande lägesbild som tidigare identifierats inom Stockholms stad och tydliggör behovet av ett fortsatt långsiktigt och samordnat förebyggande arbete riktat till barn och unga. Nedan redovisar förvaltningarna ett urval av de insatser och prioriteringar där resultaten från Stockholmsenkäten utgör ett centralt kunskapsunderlag för stadens pågående och kommande utvecklingsarbete.

Psykisk hälsa

Utifrån Stockholmsenkäten resultat och annan tillgänglig kunskap prioriterar staden insatser som stärker elevers skolnärvaro, studiero, kunskapsutveckling och trygghet i syfte att främja psykisk hälsa.

Forskning visar att det finns ett ömsesidigt samband mellan skolprestationer och psykisk hälsa, där bristande skolresultat kan påverka den psykiska hälsan negativt och psykisk ohälsa i sin tur kan påverka skolresultat. Att fullfölja grundskole- och gymnasieutbildning utgör en viktig skyddsfaktor. Mot denna

bakgrund prioriteras arbetet med stärkt skolnärvaro och fullföljd utbildning gemensamt av utbildnings- och socialförvaltningen, bland annat genom skolsociala team (SST), som finns i samtliga stadsdelsområden. De skolsociala teamen ger stöd till elever med upprepad eller längre frånvaro i behov av samordnat stöd från flera aktörer, och deras familjer.

Under 2026 pågår en utveckling av skolsociala team med målet att skapa en sammanhållen skolsocial stödkedja för alla elever i grundskolan med upprepad eller längre frånvaro, där inga avgränsningar görs utifrån ålder eller frånvaroprocent.

Stockholmsenkäten resultat utgör vidare ett viktigt underlag för skolornas systematiska elevhälsoarbete. Skolorna har olika utmaningar och förutsättningar vilket innebär att varje skola behöver utforma sitt eget elevhälsoarbete. Samtliga kommunala grund- och gymnasieskolor ska upprätta en årlig elevhälsoplan som följs upp på huvudmannanivå.

Utbildningsförvaltningen avsätter särskilda medel för att främja psykisk hälsa och minska ohälsosam stress. Skolorna får tillgång till konkreta verktyg i form av utbildningsmaterial för elever samt kompetenshöjande insatser för skolpersonal. Genom att stärka både elevernas kunskap och personalens förmåga att upptäcka och hantera tidiga tecken på psykisk ohälsa, skapas bättre förutsättningar för en trygg och hållbar skolmiljö. Insatserna syftar till att förebygga ohälsosam stress, främja välmående och bidra till att fler elever når sin fulla potential.

Regionen har ett centralt ansvar som vårdgivare för hälso- och sjukvård till barn och unga med psykisk ohälsa. Socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna samverkar med regionen inom elevhälsa och ungdomsmottagningar, samt inom särskilda utvecklingsprojekt som FACT Unga som har ett särskilt fokus på stöd till unga med komplex psykiatrisk och social problematik.

Socialförvaltningen har tagit fram en stadsövergripande handlingsplan för suicidprevention som tydliggör socialtjänstens ansvar för det suicidpreventiva arbetet samt en e-utbildning om psykisk ohälsa riktad till medarbetare utan tidigare fördjupad kunskap inom området. Samverkan mellan stadens förvaltningar, elevhälsoteam, skolsociala team och preventionssamordnare är ett kontinuerligt arbete som fortsatt behöver stärkas. Resultaten från Stockholmsenkäten utgör en del i uppföljningen av arbetet inom detta område.

Alkohol, narkotika, dopning tobak, nikotin och spel om pengar
Stadsdelsförvaltningarna bedriver ett strukturerat förebyggande arbete inom området ANDTS. Arbetet samordnas bland annat genom nätverket av preventionssamordnare samt genom ANDTS-samordnare som stödjer kompetensutveckling och kunskapsspridning mellan fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar. Flera fältgrupper erbjuder ANDTS föreläsningar för skolor och föräldramöten och både Järva och Hässelby-Vällingby har implementerat arbetssättet med ANDTS coacher i sina respektive verksamheter.

Stockholms stads ANDTS-program 2023-2026 utgör en central utgångspunkt för det främjande och förebyggande arbetet inom området och omfattar hela befolkningen, med särskilt fokus på att skydda barn och unga från eget bruk samt från skador till följd av andras användning av ANDTS. Sedan den samlade nationella ANDTS-strategin löpte ut vid årsskiftet 2025/2026 blir det särskilt viktigt att säkerställa långsiktighet, samordning och stabila strukturer i det lokala ANDTS-arbetet för att upprätthålla kontinuitet och likvärdighet i insatserna över tid.

Socialförvaltningen samverkar nära utbildningsförvaltningen inom flera verksamhetsområden. Arbetet omfattar bland annat kunskapshöjande insatser, samverkan med externa aktörer samt informationsinsatser riktade till vårdnadshavare. Resultaten från Stockholmsenkäten utgör ett av flera underlag i stadens kommunikation till föräldrar om exempelvis spel om pengar, e-cigarett, lustgas, boffning och psykisk hälsa.

Det prioriterade arbetet mellan polisen och staden för att minska antalet öppna drogsener har bidragit till att de har minskat till både antalet och yta, utöver det är det viktiga insatser för att skapa tryggare miljöer och minska narkotikaanvändningen bland unga.

Brottsutsatthet och otrygghet

Det våldsförebyggande arbetet behöver fortsatt stärkas genom kompetensutveckling för stadens medarbetare samt genom insatser riktade till elever inom skola och på ungdomsmottagningar. På stadsövergripande nivå omfattar arbetet bland annat implementering av Mentor i våldsprevention (MVP) samt utbildningar i SAVRY⁹ och ADAD¹⁰.

Stockholms stad har en stadsövergripande samverkansöverenskommelse med polisregion Stockholm där unga i risk för destruktivt beteende utgör ett prioriterat område. Socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer samverkar inom

⁹ Structured Assessment of Violence Risk in Youth

¹⁰ Adolescent Drug Abuse Diagnosis.

sociala insatsgrupper (SIG) i syfte att förebygga att unga involveras i kriminalitet samt att stödja unga att lämna en kriminell livsstil. Tidigare har SIG unga enbart funnits i ytterstadsdelar, men implementeras under 2026 i samtliga stadsdelsförvaltningar. Inom arbetssättet Trefas sker en fördjupad samverkan mellan staden, polis och kriminalvård i syfte att minska dödligt skjutvapenvåld i utvalda stadsområden. Avhopparverksamhet eller skyddsplaceringar erbjuds till barn och unga som är i behov av starkt skydd till följd av hotbild.

I staden finns en sammanhållen stödkedja i samverkan med polisen för barn och unga som riskerar negativ utveckling som följer barnet och den unges risknivå för normbrytande eller brottsligt beteende. SSPF (samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid) implementeras under 2026 i samtliga av stadens stadsdelsförvaltningar. Insatsen syftar till att säkerhetsställa att barn och unga fångas upp tidigt och erbjuds anpassat, samordnat stöd innan dess att problembilden manifesterats.

Staden arbetar även utifrån programmet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021–2025. Inom ramen för detta har ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) ingåtts med stiftelsen 1000 möjligheter i syfte att förebygga våld i ungas nära relationer.

Inom varje stadsdelsförvaltning finns lokala samverkansöverenskommelser mellan stadsdelsförvaltning, polis, skola och socialtjänst. Syftet är att samordna det brottsförebyggande arbetet och stärka tryggheten. Den lokala samverkan utgör även en viktig del i arbetet med att stärka tillit till rättsväsendet och öka benägenheten att anmäla brott.

Stadens främjande och förebyggande insatser utgår från evidensbaserad kunskap och kända risk- och skyddsfaktorer samt annan kunskap om ungas levnadsvanor och livsvillkor. Stockholmsenkäten utgör ett viktigt underlag i detta arbete och bidrar till att insatser kan utvecklas och prioriteras till områden där behoven är störst.

Förslag till beslut

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen föreslår att nämnderna godkänner redovisningen av presentationen och att den delges samtliga stadsdelsnämnder.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Stockholmsenkäten 2026 – stadsövergripande resultat, ett urval